

Henrik Wigh-Poulsens prædiken ved Folketingets åbningsgudstjeneste

Taler

Henrik Wigh-Poulsen
Biskop over Aarhus stift

Dato

1. oktober 2019

Sted

Christiansborg Slotskirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 22, vers 34-40

Verden er fuld af ord. Verden er fuld af snak. Jeg ved ikke med jer, men det er sådan en fornemmelse, jeg godt kan få, når jeg sidder til endnu et langt møde, og det bare bliver ved og ved, mens solen skinner udenfor, og der bare er så mange opgaver, der ligger og venter. Verden er fuld af ord, fuld af snak, tænker man, og for at få en ende på det hele, i hvert fald på det her møde, nedsættes der så et udvalg, der kan se på det igen til næste møde. Og så går der igen tid med det, og verden bliver lidt mere fyldt med ord, med snak, og igen får vi udskudt dét, mødet gerne skulle munde ud i: at gøre noget ved det.

Hvorfor er det mon sådan? Er det fordi vi ikke gider, er i tvivl eller uafklarede? Eller er det snarere, fordi vi føler os mere trygge ved ord og snak end handling? Når vi handler, risikerer vi at få skidt på fingrene. Vi udsætter os selv. Når vi taler, snakker der imod, føler vi måske, at vi har mere styr på det. Vi føler os måske mere trygge.

Når vi handler, når vi gør noget, så er det uigenkaldeligt. Når vi taler og snakker og diskuterer og skændes, kan vi lettere køre i cirkler omkring det, der skal gøres, vende det, angribe det fra forskellige vinkler, tage tilløb, vinde tid. Når vi handler, afgiver vi magt over tingene. Så længe vi snakker, beholder vi den. Også på den måde kan ord være magt.

Jesus sagde ofte, når han havde fortalt en lignelse, at du der lytter, skal gå ud og gøre ligeså. Og selv gjorde og handlede han en hel del, når han med få ord kaldte den, andre så hen over, op fra grøften, eller ned fra morbærtræet, eller op fra sin

sygeseng eller ud fra graven. Jesus pegede på, hvad Gud har gjort for os, og hvad vi derfor skylder at gøre for vores næste, som også hører Ham til.

Jesus holdt ikke møder med 10 punkter på dagsordenen, godkendelse af referat, eventuelt og siden sidst. Han ville have os i tale, han kaldte på os, for at få os til at gå ud og gøre gavn, som Gud det vil.

De fromme, de lærde, de religiøst kloge, de havde det med – og det har de til fælles med en hel del andre – at diskutere, bruge mange og nogle gange hårde ord på, hvad der lige menes med det og det, hvordan det skal foregå, hvem det handler om, hvordan og hvorledes. Som der nogle steder står: de ville fange ham i ord. Eller, som det står i dagens tekst: De ville ”sætte ham på prøve”, fordi han ved en tidligere lejlighed ”havde lukket munden” på dem. Den slags ser man jo ikke mildt på i ordbranchen.

Og når de så spurgte: ”Mester, hvad er det største bud i loven”, så havde de som den drevne skakspiller de næste 25 modtræk i hovedet efter, hvad hans svar nu blev. Argumenterne var linet op som angrebsformationer. Det var belæste folk, der kendte Moseloven ind og ud og forfra og bagfra. De var væbnede til tænderne. Væbnede med ord, med snak, med viden med teologi, politik og snedige manøvrer.

For dem som for så mange andre af os, handlede det ikke så meget om sagen som om spillet: at få ret, beholde magten, besidde den rigtige fortolkning og sammen glæde sig over at være på den rigtige side. Det er vel ikke helt ukendt land for nogen af os. På vejen fra ord til handling er der mange svinkeærinder.

I møderne med de skriftkyndige folk har Jesus måske følt sig en smule som den, der er fanget i det langtrukne mødes taletåger og længes efter solskinnet derude. Så han gør det kort og klart med en lille regelsanering eller lovforenkling: ”Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind, OG din næste som dig selv”.

Ikke at de altid kampberedte skriftkloge ikke godt vidste det, men i situationen, hvor de stod der parate til 12 omgange på ord, slog det dem måske som en gammel glemt sandhed, et tørt hug til kæben, at det ikke er i de rigtige meningers og de mange ords boksering det afgøres. Det afgøres derude, hvor du er der for det andet menneske, som du gerne vil have, at det menneske skal være

der for dig.

Men for nu lige at få dét på det rene. Jeg står ikke her på denne prædikestol for at kaste vrag på en demokratisk hjørnesteen: nødvendigheden af nogle gange at tale længe, debattere, skændes, argumentere, manøvrere, før beslutninger kan tages og handlinger udføres. Ord må der til, skal ting ske - og nogle gange mange af dem.

Men vi kan ikke komme uden om, at rigtigt mange, i disse uligevægtige tider, generelt synes, at der er brug for netop lidt mindre snak og lidt mere handling. Det gælder klimaet, hvor Greta Thunberg og en global børnehær kræver al for megen snak, alt for mange ord omsat til handling. Og det gælder i måske endnu højere grad dér, hvor store befolkningsgrupper verden over føler, at privilegierne er skævt fordelt, at udviklingen går netop deres næse forbi, og at de bliver talt ned til af den etablerede politiske kaste. For så er det, at der kaldes på uortodokse, handlekraftige politikere, der taler lige ud af posen, fører folkets sag, og lover at gøre alting så godt, som det vist nok var i gamle dage. Men alt det kan jo også blive til ord, mange ord, store ord, forførende ord. Og dertil et lukket kredsløb, der nok taler til nogle, men holder andre ude og på afstand.

Og så er udvekslingen af ord, samtalen, debatten, diskussionen pludselig erstattet af råberi og beskyldninger. Som vi ser det hurtigt kan ske i klimadebatten, hvor den ene part udskammer den anden som klimahysterikere eller barndomsstjælende ignoranter.

Eller, som vi ser det ske i regeringslokalerne hos nogle af vores nærmeste allierede, hvor en før så broget flok har delt sig i to forbitrede lejre. Ord er der ikke blevet færre af, men nu driver forførende mange af dem på at splitte og sønderrive og lægge for had, og vi frygter for de handlinger, der måtte følge.

Men Jesu ord, som de falder i diskussionen med de splittelseslystne skriftkloge, vil jo netop vise væk fra magtspillet snævre korridorer og hen til det virkelige konkrete menneske, der har brug for os, og som vi har brug for, og som altid er lige dér, og som altid er andet og meget mere end vores domme og ideologier og rigtige meninger vil gøre det til.

Og når Jesus siger, at du skal elske denne din næste "som dig selv", så er det lige pludselig svært at fastholde den anden, der måske ikke mener, stemmer, tænker,

tror eller er, som du selv, som en frafalden og fortabt modpart, du kan råbe baglæns ud af lokalet. For du ved jo godt med dig selv, at du er meget mere end hvad andres domme, kategorier, og meninger gør dig til. Du, jeg og vores næste er altid andet og mere, end hvad andres domme, kategorier og ordrige meninger gør os til. Og det “mere end” handler om, at vi hører Gud til.

Det store bud i loven er i Jesu udlægning ikke en politisk drejebog eller manual. Der behøver ikke være mange ord involveret. Gud bor ikke i fjerne himle, hellige huse eller kamtakkede paladser af ord og meninger. Han er dér ude i det mudrede, blandede, grumsede, uforudsigelige liv, vi deler med hinanden.

Det er ikke en forbeholden Gud, Jesus viser os. Han er ikke reserveret, distanceret, fjern, fordømmende – alle de der ting, vi kender fra os selv og måske derfor har travlt med at tørre af på ham. Tværtimod. Han kom en gang for alle ud over kanten og viste sig som den gavmilde, den umådeholdne, den ned-til-os stigende, den helt-ned-i døden-og-dybderne-værende, den os-hen-til-vores-næste-bevægende.

Den umådeholdenhed og gavmildhed måtte vi gerne få i øjnene som solen udenfor mødelokalerne en lysende efterårsdag, så vi i stedet for at stirre os blinde på vores egne kategoriske domme ser vores næste - ikke bare som en brik i vores ordrige spil, men som en elsket og uundværlig.

Ja, lad mig bare fortsætte: så vi ikke bare ser vores jord som en pryglet gammel klode, slidt ned af vores massive selvudfoldelse, men som en umådelig rigdom Gud har kaldt frem af ingenting. Her på den jord trækker vi og vores næste vejret sammen, og derfor kalder den på vores omsorg og nænsomhed.

Lad os låne Guds storsyn, Guds perspektiv, på os selv og vores verden, så det udfordrer vores eget stærkt begrænsede selvkredsede perspektiv, så det gør noget ved os, fører os, leder os, præger os, bevæger os, sender os ud og fylder vores ord med andet end os selv.

Verden er unægtelig fuld af ord – og nu har jeg gjort mit til at fylde lidt flere på - men Guds ord, som Jesus taler det, dét vender os, modsat så mange af de andre ord, verden er fuld af, væk fra os selv og vores egne små cirkler. Hvor det ord lyder, er der altid tilgivelse, glæde og en grav, der har mistet sin magt. Der begynder altid noget nyt.

Så som Jesus et sted siger til sine disciple, underforstået: nu ikke mere snak: ”Rejs os og lad os gå herfra”. Ikke at vi skal gøre det nu, men når gudstjenesten her er til ende. Men når den ER det SÅ lad os gå herfra: ud i et nyt folketingsår, ud i livet vi er blevet betroet, ud i solskinnet/vejret, ud i arbejdet, derud, hvor der er så meget der - på trods af alt hvad der vil skille - skal tales igennem og GØRES, når dagen skal fyldes med hæderligt virke, jorden værnes og næsten tjenes.

*Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.
Amen.*

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-wigh-poulsens-praediken-ved-folketingets-abningsgudstjeneste>